

էջ 45, «Եւ իբր» բառին մէջ պ ՄԼԵ չ գործիա-
կանին վերջապիտ ին կը տեսնուի, լուսոյց կար-
ենեք ասո՛ր ի՛մ մասնակիքին հետ ի. որ կը տես-
նուի «բաբ», «իրեք» ձեւերուն մէջ ալ։ Ու-
ն ինքը նաեւ եմ մասնակի մըն ալ, «ուր-եք», «ուս-
եք», «ուսու-եք» բառերուն մէջ։ Երկուսքն մէջ
ալ ձայնակոր մասնակիքն էր վերապիտին, ոչ թէ
արմատին։ Այս տոթիւնը բռնեց նաեւ. թէ «Բ-
ւ իբ» չի նշանակեր «de quelque manière»
կամ «en quelque manière» ինչպէս ուրիշ պ.
ՄԼԵ չ երկու տեղ լէջ 45 եւ 46) այլ՝ «բանոյժ
պիտ», ինչպէս յայտնի է անորոք։ «Ինչո՞ք չ գործի-
ակները բոլորակ, օր. այդ իւրը եւսանէ»։

իջ օՍՒ՝ «Երևկեր» բառին ստուգաբանությունը
 րեն-կեր» (միասին ուտող) ֆրանսերենում com-
 պոզիոն հետևողությունն էր րեն-կերն է՝ իջ ա-
 պ. Մէյէ, վասնէն այդ «կեր» պարսկերէն
 ֆեար են կ'ամապատառանէ, եւ ասի որդ-
 չակի կ'ենեւ Եւրիշ արարեթն է՝ իջ,
 րիպէս, պատահեթ, ազգոթիկեր, «համոզեթ»

էջ 59- «Ի տուէն Ներգոյականին բացառ-
ութիւնը յառնելով, կ'ըսէ Վէլչ, բայց այդ
ձեւը մեր լոկ «Ի տուէն եւ ի գիշերօրէ բացառ-
ութիւնան մէջ գործածուած է, ճշմարիտ ներ-
գոյական մը չէ, այլ մաթրաշայտի գործա-
ծուած բացառական մը, որ ներգոյականին նման
իմաստ մը առած է, ինչպէս արգի հայերէնի
մ ֆ ալ, ցալաթը կը դրո՛ւրածուէ, «օրէ գազի ե-
կալ», «օրուան մէջ» իմաստով:

«Թուակահարության մեջ» հնարքերին ծագումը անձանիթի կր գնել պ. Ռէյե, Կարինյանը զանգահաձախել զիբաւ կը մեկնուի արամեանական չաղը հ չունի զգարած, եւ զ ամբողջ ըր փոխաւած, ինչպիսի կը տեսնենք spada (սպաթ) mada (մար) բառերուն մէջ, եւ հ-իւրս մասնիկով անձան, ինչպիսի, հեղջ-իւրս, «հեղա-իւրս», ալ-իւրս» :

Էջ 96. «անորոշ գերբային գրայ» -ի մասին-
հին չափաբաժնի կարգի որ ամականներու կազ-
մով իմեցիր մի անգամակէ պ. Մէյն, բայց այս
ձեւին իմաստը կարեւորութիւն միայն կը դնէ
ինչպէս «սարեքին» որ կրնայ սիրով, եւն,
միջոցառուին որոշ իմաստ մը, որ աւելիէն
է եւ որ բնոյ կը նշանակէ, հնչակէ «արվա-
նակի», (ձգող, փորձել) «գերբային եւ գտան-
քին» (յերոգներն ու տանդները, Բիւզանդ-
բանային), «ունելին», «գազլիք», «լսելիք», եւն. «
«Ջըքանչ» կաթոնէք կրնայ ճամնատու-
թեան գրուիլ հնդկ-«պապանա» (պապական)
բառին հետ Սանչի, cvaquirah (սկիւնք) ա-
նուշը կարող կուտար իր ամուսնուն հօրը իր
տէր կոչելով, զի cura=յուս. kirios. Հաւա-
նակաւ, որ ալքը իր կնոջ հօրք տար աներ
ստուեր, յուն. anir=այր» (մարդ) իրր գերա-
զանգապէս ճանչցած մարդը» իր հօրէն ու
եղբայրներէն գուր.:

ՀԱՐԱԴԱՍՈՒԹԻՒՆ. — Պարբերութեան մէջ բառերուն չարաւած կարգը ստոյգ է թէ՛ հայերէնի մէջ կախուած է արտայայտութեան մէջ այս կամ այն բառին կարեւորութիւնէն, որ

այսպէս անտօնու ի ի ի ն կր ստանայ գիրքի մէջ, միւս՝ քստերն ալ անոր համեմատ շարուե-
լով՝ յիշէ ետքը ։ Սակայն հայ գրականու-
թիւնը յառակաւորօք վրայ հետեւեղ անաց ։
ինչպէս արդի հայերէնի մէջ ալ, ձգտու ։ մը կր
ստանալու տեղիքային ամենին առաջ եւ դան-
տանեղն վերջը զներու ինչպէս՝ մենք իսկ
թաղաւորն որո՞՞վք երեսօք տեսանեմք» (Բիւ-
զանդ), միջ զ դասական հայերէնի մէջ յիշ ան-
գամ կր տեսնեմք թայն ու տեղորոշ աշ-
քան հետապած իբրարէ, այնպէս որ վերոգրեալ
պարբերու ի ի ի ն պէտք է շարուէր դասական
հայերէնի մէջ սո կարգով ։ որո՞՞վք երեսօք
ստանալիցեմք մեր գլխաւորն որ մեր» ։ Պէտք է
խտրի զներ հայ զերէն շարագործ թեան ու հա-
մաձայնութեան մէջ, ինչպէս էր յոյն գրական-
ութեան ազդեցութենէն առաջ ու թարգմա-
նիչներէն առաջ (կոր տիրող ազդեցութիւնը
պաշտօնիկ էր, եւ սո տեսակ պարբերութիւն-
ներ կր տեսնուէին ՅԵՐԺԱՄ ետեւ տալիկն Գա-
նանեմ գիր միայն լեզուի», «անունը նմա
Յովնակէս») ու հայ լեզուի շարագործ թեան
ու համաձայնութեան մէջ՝ թարգմանիչներուն
ձեռքով ու յոյն գրական ազդեցութիւն տակ
ստացողով զիկու մե կարգադրուին յետոյ ։

Մեր օրովն ալ նմանօրինակ երեւոյթ մը տեղի ունեցաւ։ Ռամակապետ հայերէնի շարահաշուով խոր եւ համապատասխան թիւեր չափաբեր էին՝ քան այսօրուան նոր հայ գրականութեան մէջ տեսնուածները՝ որոնք արգելափակէին զարգացող լեզուի արեւելի կէտէն փախած ֆրանսերէն գրականութեան նմանողութեան։ Է՛հ ձեռուն կը տանէր մեզ այս տարբերութեան մանրամասն վերլուծումը ընել հոս, եւ պէտք է վերջացնեցրէ այս նմանօտակա խոսքը պ. Մէլէի պատասխան գրքի վրայ, որով։ Մէջ չէ՛ հայ հոյուրվումներու եւ քերականական ձեւերու քննութիւնը մանրամասնը ձեռնահատութեամբ գրուած, քանի՜ն թանկագին եւ կարեւոր բուսաբանութիւնը կը բերէ թել ռուսամասերուած նիւթի վրայ։ Այս օրու տեսականացն եւ խմբաձայնատութեամբ գրեք մեր լեզուին ու պատմութեան վրայ փափաքելի էր որ շատ եւ շատ յոյսերուն իրարու։

ጉ. ቀላቱኒዚኅ

